

Ku2018/01074/D

Yttrande
2018-09-03

Kulturdepartementet
Enheten för demokrati
och det civila samhället

Frivilligorganisationernas insamlingsråd (FRII)
Drottninggatan 30
101 32 Stockholm

Ds 2018:13 Långsiktigt stöd till det civila samhället

Som branschorganisation för ideella verksamheter som arbetar aktivt med insamling av gåvor vill Frivilligorganisationernas Insamlingsråd (FRII) lämna följande synpunkter på promemorian.

FRII är en branschorganisation som arbetar för ett starkt civilsamhälle. FRII representerar 155 ideella organisationer (se bilaga 1) som alla arbetar med insamling av gåvor. Gåvogivande är en del av ett civilsamhälleligt engagemang som bidrar till att skapa ett samhälle byggt på engagemang, demokrati, öppenhet och fri debatt. En förutsättning för ett starkt civilsamhälle är en långsiktig och tillförlitlig tillgång till resurser. Alla våra medlemsorganisationer arbetar med insamling av gåvor men många är beroende av statligt stöd för sin verksamhet. Därför är det viktigt att Kulturdepartementet får ta del av insamlingsorganisationernas perspektiv på promemorian Långsiktigt stöd till det civila samhället (Ds 2018:13).

Sammanfattning

FRII ställer sig positiva till bedömningarna i promemorian och anser att de är välgrundade. Vi anser att ett långsiktigt stöd till civilsamhällets organisationer är en förutsättning för ett starkt civilsamhälle och därmed en stark demokrati. Vi delar promemorians bedömning att andelen organisationsbidrag bör utökas och att andelen för verksamhets- och projektbidrag bör minskas för att organisationerna ska kunna arbeta mer långsiktigt och mindre styrt. Vi håller också med om att stödet måste ges för längre perioder än ett år i taget. Nedan vill vi komplettera med insamlingsorganisationernas, och därmed också givarnas, perspektiv på det statliga stödet.

FRII anser också att det i promemorian måste förtydligas att bedömningarna inkluderar även trossamfund, och att utredningen Statens stöd till trossamfund (SOU 2018:18) bättre ska inkludera perspektiven från denna promemoria.

Vi anser att bidragsgivningen behöver utvecklas på tre områden. 1) För det första anser vi att det statliga stödet i större utsträckning ska kunna användas till effektmätning. 2) Vi anser också att ideella organisationer ska kunna söka statligt stöd för social innovation. 3) Därutöver anser vi att även nystartade organisationer ska vara berättigade till statligt stöd, och att regeln om att organisationen ska ha varit verksam i minst två år för att beviljas organisationsbidrag ska ändras.

1. Långsiktighet bidrar till ett starkare civilsamhälle

1.1 Långsiktighet viktigt för allmänhetens förtroende

Ett långsiktigt stöd till det civila samhället är viktigt ur flera perspektiv. Framförallt för att säkerställa att organisationernas arbete är långsiktigt och att arbetet bidrar till en positiv effekt för ändamålet. Ur FRIIs perspektiv är det också viktigt att givarna känner förtroende för att de organisationer de skänker pengar till arbetar långsiktigt. Detsamma gäller skattebetalarna. Om organisationerna inte kan arbeta långsiktigt med sin verksamhet kan de inte heller behålla allmänhetens förtroende.

1.2 Långsiktighet främjar trygga anställningar

I och med att den ideella sektorn blir alltmer professionaliserad behöver organisationerna i högre grad kunna erbjuda sin personal trygga anställningar. Om en stor andel av bidragen skulle vara knutna till projekt blir det svårt för de flesta organisationer att tillsvidareanställa personal. Långsiktigheten är därför viktig även ur ett organisatoriskt och personalpolitiskt perspektiv.

1.3 Organisationsbidraget bidrar till starka autonoma organisationer

FRII anser att organisationerna själva vet bäst var i organisationen som pengarna gör mest nytta. För att civilsamhällets organisationer ska kunna behålla sin autonomi och fortsätta utgöra den starka röst de är idag är det en förutsättning att de statliga bidragen inte styr dess verksamheter.

För många av våra medlemmars verksamhet är gåvor och bidrag från allmänheten lika viktiga som det statliga stödet. Därför behöver organisationerna hela tiden förhålla sig till givarnas perspektiv på hur organisationen styrs och finansieras. Och

även ur givarnas perspektiv är det mycket angeläget att organisationerna tillåts vara självständiga och att de verkar utifrån sina värderingar och ändamålsparagrafer, även om de tar emot statliga bidrag.

Ett långsiktigt organisationsbidrag är därför viktigt både för organisationernas verksamhet och för en hållbar finansiering av civilsamhällets organisationer.

2. Trossamfund måste inkluderas i det långsiktiga stödet

FRII delar alltså promemorians syn på statens stöd. Dock ser vi från andra håll tendenser till att staten vill skapa större kontroll över vad bidragen används till. I utredningen Statens stöd till trossamfund (SOU 2018:18) föreslås, stick i stäv med förevarande promemoria, att organisationsbidraget ska minskas till förmån för verksamhets- och projektbidraget. Detta för att bättre kunna styra att statens stöd används i enlighet med demokratibegreppet.

FRII anser att Kulturdepartementet måste säkerställa att promemorians bedömningar angående långsiktigt stöd till det civila samhället omfattar även trossamfund. Som vidhålls i promemorian bör statens stöd vara enhetligt och lika för alla former av civilsamhällets organisationer, oavsett om det är ett idrottsförbund, ett trossamfund eller en stiftelse. Därför anser FRII att det måste förtydligas att bedömningarna inkluderar även trossamfund.

3. Utveckla bidragsgivningen för civilsamhällets organisationer

3.1 Bevilja stöd för effektmätning

Allmänheten ställer idag allt högre krav på att organisationerna kan redovisa vilken effekt eller samhällsnytta deras pengar bidrar till. Detta är mycket positivt och ligger i linje med organisationernas önskan att i högre grad kunna fokusera på och lyfta fram den samhällsnytta som uppnås. Arbetet med effektmätning och rapportering kräver resurser som normalt inte avsätts i kortsiktiga projektbidrag. Oavsett bidragsform bör därför statens stöd till civilsamhället uppmuntra till och finansiera effektmätning i större utsträckning.

3.2 Bevilja stöd för social innovation

I andra sammanhang har staten valt att avsätta resurser för att stödja sociala entreprenörer, men motsvarande initiativ saknas för ideella organisationer. Vi anser att även ideella organisationer ska uppmuntras att arbeta med social innovation. I praktiken är social innovation redan grunden för många organisationers ändamål och verksamhet, men det uttalade stödet för detta arbete saknas. Eftersom löpande

utvärdering är en viktig komponent av social innovation bör stödet också vara nära sammankopplat med stödet för effektmätning.

3.3 Bevilja organisationsbidrag även för nystartade organisationer

FRII anser att kriteriet att organisationen ska ha bedrivit verksamhet under minst två år för att vara berättigad till organisationsbidrag försvårar för nystartade organisationer att etablera sig. Därför anser vi att organisationsbidraget bör vara tillgängligt även för nystartade organisationer.

Stockholm den 3 september 2018

För Frivilligorganisationernas Insamlingsråd

Charlotte Rydh
Generalsekreterare

Bilaga 1: FRlls medlemmar A-Ö

Våra 155 medlemmar representerar en bredd av ideella organisationer med olika ändamål, av olika storlek och på olika platser i landet.

A Non Smoking Generation
ActionAid
Afrikagrupperna
Afrikas flygande läkare - AMREF
Alzheimerfonden
Amnesty International
Astma- och Allergiförbundet
Autism- och Aspergerförbundet
Barncancerfonden
Barndiabetesfonden
Barnfonden
Blomsterfonden
BRIS
Bröstcancerförbundet
Buff Sverige
Cancer- och Allergifonden
Cancerfonden
CancerRehabFonden
Chemsec
Civil Rights Defenders
Clowner utan Gränser
Demensfonden
Diabetesfonden
Diakonia
Djurens Rätt
Djurskyddet Sverige
ECPAT Sverige
Erikshjälpen
Eskilstuna Stadsmission
Fibromyalgiförbundets forskningsstiftelse
Flickors Utbildning i Kamerun
Forska Utan Djurförsök
Friends
Friluftsförbundet
Frisk och Fri - Riksföreningen mot ätstörningar

Frälsningsarmén
FUB
Föreningen Fairtrade Sverige
Föräldralösa Barn (tidigare Adoptionscentrum)
Gambiagrupperna
Greenpeace Norden
Göteborgs Kyrkliga Stadsmission
Göteborgs Räddningsmission
Hand in Hand Sweden
Hela Människan
Hjärnfonden
Hjärta till Hjärta
Hjärtebarnsförbundet
Hjärt-Lungfonden
Human Rights Watch
Hungerprojektet
Håll Sverige Rent
Hörselskadades Riksförbund - HRF
Ideella föreningen Furuboda Åhus
IndianChildren
Individuell Människohjälp - IM
Insamlingsstiftelsen Bräcke Diakoni
Insamlingsstiftelsen Choice
Insamlingsstiftelsen RFSL
Interpeace
IOGT-NTO-rörelsen ideell förening
Islamic Relief
Jontefonden
Kalmar Stadsmission
KFUM Sverige
Kristna Fredsrörelsen
Kvinna till Kvinna
Kvinnor & Hälsa
Latinamerikagrupperna
Lepramissionen
Lilla Barnets Fond
Linköpings Stadsmission
Läkare i Världen
Läkare Utan Gränser
Läkarmissionen
Läxhjälp

Mattecentrum
Mentor Sverige
Mercy Ships Sweden
Min Stora Dag
Mind
Naturarvet
Naturskyddsföreningen
Neuroförbundet
New Hope Reseindustrins Barnfond
New Life Mission
Njurfonden
Nordens Ark
Nordisk Hjälp
Operation Smile Sverige
Oxfam Sverige
Palestinagrupperna i Sverige
Peace Parks Foundation Sweden
Plan International
PMU InterLife
Project Playground
Prostatacancerförbundet
Psoriasisförbundet
Psykiatrifonden
Radiumhemmets Forskningsfonder
Raoul Wallenberg Academy
Reach for Change
Reumatikerförbundet
RFSU Insamlingsstiftelse
Right Livelihood Award Stiftelsen
Riksförbundet för Rörelseförhindrade Barn och Ungdomar - RBU
Riksförbundet Hjärt-Lung
Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner
Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar
Rädda Barnen
Save the Orangutan Sweden
Scouterna
Sjöräddningssällskapet
Skåne Stadsmission
SOS Barnbyar
Spädbarnsfonden
Star for Life

Stiftelsen Fryshuset
Stiftelsen Läkare Mot Aids Forskningsfond
Stockholms Stadsmission
STÖDKRIS
Suicide Zero
Svenska Afghanistankommittén - SAK
Svenska Celiakiförbundet
Svenska FN-förbundet
Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen
Svenska Hästars Värn
Svenska kyrkans internationella arbete
Svenska Livräddningssällskapet
Svenska Läkare mot Kärnvapen - SLMK
Svenska Röda Korset
Sverige för UNHCR
Sveriges Lions Hjälpfond
Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund - Sportfiskarna
Teskedorden
The Perfect World Foundation
Tjejjonen
Tostan Sverige
Ung Cancer
Unicef Sverige
Uppsala Stadsmission
War Child
WaterAid
We Effect
Vi-skogen
World Animal Protection
World Childhood Foundation
World's Children's Prize
Världsnaturfonden WWF
Västerås Stadsmission
Ågrenska
Örebro Stadsmission